

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

תורה – במדבר פרק יט'

(ח) וְכַבֵּס בְּגָדֶיךָ הַכֹּהֵן וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֵר יָבֵא אֶל הַמִּטְחָנָה וְטָמֵא הַכֹּהֵן
עַד הָעֶרֶב: (ח) וְכַבֵּס בְּגָדֶיךָ הַכֹּהֵן וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֵר יָבֵא אֶל הַמִּטְחָנָה וְטָמֵא הַכֹּהֵן
עַד הָעֶרֶב: (ח) וַיִּצְפַּע לְבוּשׁוֹהֵי כַּהֲנָא וְיִסְחִי בְשָׂרֶיהָ בַּמַּיִם וּבְתֵר כֵּן יַעֲוֵל לְמִשְׁרִיתָא וַיְהִי מִסָּאָב כַּהֲנָא עַד
רַמְשָׂא:

(ח) וְהִשְׂרִף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדֶיךָ בַּמַּיִם וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב: (ח)
וְהִשְׂרִף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדֶיךָ בַּמַּיִם וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב: (ח) וְדַמּוּקְדָא יִתָּה יִצְפַּע
לְבוּשׁוֹהֵי בַּמַּיִם וְיִסְחִי בְשָׂרֶיהָ בַּמַּיִם וַיְהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׂא:

(ט) וְאַסַּף אִישׁ טְהוֹר אֶת אֶפְרַיִם הַפָּרָה וְהַנִּיחַ מִחוּץ לַמִּטְחָנָה בְּמִקְוֵם טְהוֹר
וְהִיטָהּ לְעֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמִי נְדָה חֲטָאת הַזֶּה: (ט) וְאַסַּף אִישׁ טְהוֹר
אֶת אֶפְרַיִם הַפָּרָה וְהַנִּיחַ מִחוּץ לַמִּטְחָנָה בְּמִקְוֵם טְהוֹר וְהִיטָהּ לְעֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת
לְמִי נְדָה חֲטָאת הַזֶּה: (ט) וַיִּכְנֹשׁ גְּבֵר דְּכִי יֵת קִטְמָא דְתוֹרְתָא וַיִּצְנַע לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא בְּאַחַר דְּכִי
וַיְהִי לְכַנְשָׁתָא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁרָא לְמִי אֲדִיּוּתָא חֲטָאתָא הִיא:

(י) וְכַבֵּס הָאִסָּף אֶת אֶפְרַיִם הַפָּרָה אֶת בְּגָדֶיךָ וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְהִיטָהּ לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלִגְר הַגֵּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם: (י) וְכַבֵּס הָאִסָּף אֶת אֶפְרַיִם הַפָּרָה אֶת בְּגָדֶיךָ
וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְהִיטָהּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְר הַגֵּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם: (י) וַיִּצְפַּע דְּכַנְשֵׁי יֵת
קִטְמָא דְתוֹרְתָא יֵת לְבוּשׁוֹהֵי וַיְהִי מִסָּאָב עַד רַמְשָׂא וַיְהִי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְרֵיהֶן דִּיתְגְּרוּן בִּינֵיכוֹן (ג"א,
בִּינֵיהוֹן) לְקִיָּם עֲלֵם:

רש"י

בני העיירות וכל הכריזין להטהר זה שזה
המשחה כהני גדולי לפרות אחרות מקדשין
הימנה וזה שזחיל נתון למשמרת מגזירת
הכתוב שנאמר והיתה לעדת בני ישראל
למשמרת: למי נדה – למי הזייה כמו (איכה
ג) וידו אבן צי (זכריה ב) לידות את קרנות
הגוים לשון זריקה: חטאת הוא – לשון חטוי
כפשוטו ולפי הלכותיו קראה הכתוב חטאת
לומר שהיא כקדשים להאסר בהנאה:

(ז) אל המחנה – למחנה שכונה שאין טמא
משולח חוץ לשתי מחנות אלא זכ ובעל קרי
ומלוע: וטמא הכהן עד הערב – סרסרו
ודרסרו וטמא עד הערב ואחר יבוא אל
המחנה:

(ט) והניח מחוץ למחנה – (פרה פ"ג)
לשלשה חלקים מתחלקת א' נתן בה המשחה
וא' מתחלק לכל המשמרות ואחד נתן זחיל
זה של משמרות היה חוץ לעזרה ליטול ממנו

נביא – שופטים פרק יא' ז'-י'

(ח) וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזַקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי וְתִגְרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי
וּמְדוּעַ בְּאַתֶּם אֵלַי עֵתָה בְּאִשְׁרֵי צַר לָכֶם: (ח) וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבִי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּן סְגִיתוֹן יְתִי
וְתִרְכִיתוֹנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵא דִין אֲתִיתוֹן לוֹתִי כַּעַן כִּד עֵקֶת לְכוּן:

(ח) וַיֹּאמְרוּ זַקְנֵי גִלְעָד אֵל יִפְתָּח לְכוּ עֵתָה שִׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהִלְכָתָ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ
בְּבָנֵי עַמּוֹן וְהִיִּיתָ לָנוּ לְרֹאשׁ לְכָל יְשִׁבֵי גִלְעָד: (ח) וַאֲמָרוּ סָבִי גִלְעָד לִיפְתָּח בְּכוּן כַּעַל
תְּבַנָּא לוֹתָךְ וְתוֹךְ עַמְנָא וְתוֹגִיחַ קִרְבָּא בְּבָנֵי עַמּוֹן וְתִהִי לָנָא לְרִישׁ לְכָל יְתָבֵי גִלְעָד:

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

(ט) וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל זַקְנֵי גִלְעָד אִם מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבָנֵי עַמּוּן וְנָתַן יְהוָה אוֹתָם לְפָנַי אֲנֹכִי אֶהְיֶה לְכֶם לְרֹאשׁ: (ט) ואמר יפתח לסבי גלעד אם מתיבין אתון יתי לאגחא קרבא בבני עמון וימסר יי יתהון קרמי אנא אהוי לכון לריש:
(י) וַיֹּאמְרוּ זַקְנֵי גִלְעָד אֶל יִפְתָּח יְהוָה יְהִי שְׁמֵעַ בֵּינֹתֵינוּ אִם לֹא כְדָבְרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה: (י) ואמרו סבי גלעד ליפתח מימרא דיי יהי סהיד ביננא אם לא כפתגמך כן נעבד:

כתובים – תהילים פרק מג' א'-ד'

(א) שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מִגּוֹי לֹא חֲסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה תִפְלֹטְנִי: (א) דון יתי יי בדין קשוט ועלך למנצי מצותי מן עמא דלא זכאי מן גבר נכיל וטלומא תשזבנני:
(ב) כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי מַעוֹזֵי לְמָה זְנַחְתָּנִי לְמָה קָדַר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: (ב) ארום אתה הוא אלהא עושני למה שבקתני למה חקיר איזיל בדחוק בעיל דבבא:
(ג) שִׁלַּח אוֹרֶךְ וְאַמְתָּךְ הִמָּה יִנְחֹנֵנִי יְבִיאֹנֵנִי אֶל הַר קְדֻשָּׁךְ וְאֶל מִשְׁכְּנֹתֶיךָ: (ג) שדר נהורך והמנותך הנון ידברונני יעלון יתי לטור בית מוקרשא ומדרשי בית שכינתך:
(ד) וְאַבּוֹאֶה אֶל מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל אֶל שְׁמַחַת גִּילִי וְאוֹדֶךָ בְּכִנּוּר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי: (ד) ואעול לקרבא קורבניה למדבח דיי לאלהא די מניה חרות בעותא ואודי קדמך בכנרא יי אלהי:

רש"י

(א) שפטני – הקמני. מגוי לא חסיד – הוא לדום שגר בין שני לדיקים ולא למד ממעשיהם:
(ג) שלח אורך ואמתך – מלך המשיח שנלמה לאור שנאמר (תהילים קל"ב) ערכתי נר

למשיחי, ואליהו הנביא שהוא אמיתי נביא נאמן. ינחוני – מינטרו"נט מו"י בלעז:
(ד) אל אל – אל הקב"ה שהוא שמחת גילי. ואורך בכנור – על שהולאחתי:

משנה – פסחים פרק ה'

(א) תָּמִיד נִשְׁחַט בְּשִׁמוּנָה וּמִחֻצָּה וְקָרֵב בְּתִשְׁעֵי וּמִחֻצָּה. בְּעֶרְבֵי פְסָחִים נִשְׁחַט בְּשִׁבְעֵי וּמִחֻצָּה וְקָרֵב בְּשִׁמוּנָה וּמִחֻצָּה, בֵּין בַּחַל בֵּין בְּשַׁבָּת. חָל עֶרֶב פֶּסַח לְהִיּוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, נִשְׁחַט בְּשֵׁשׁ וּמִחֻצָּה וְקָרֵב בְּשִׁבְעֵי וּמִחֻצָּה, וְהַפֶּסַח אַחֲרָיו: רע"ב – (א) תמיד נשחט – תמיד של בין הערבים נשחט כל שאר ימות השנה בשמונה ומחאה, דזמן שחיטת התמיד מכי ינטו כללי ערב שהוא משש שעות ומחאה ולמעלה שחמה נוטה למערב, שחאי שש וחאי שבע היא עומדת בצמלע הרקיע ואין כל נוטה אלל כל כל אדם תחתיו – ומאחרין שחיטתו שתי שעות אחר זמנו מפני נדרים ונדבות שאי

אפשר להקריבן אחר תמיד של בין הערבים כדכתיב (ויקרא ו) והקטיר עליה חלבי השלמים, על עולת הבוקר השלם כל הקרבנות כולם, שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערבים, ואפילו בשבת שאין קרבים נדרים ונדבות מאחרים זמן שחיטת תמיד של בין הערבים משום סך נדרים ונדבות לחול. ובערב פסח שהפסח קרב אחר תמיד של בין הערבים מקדמינן ליה שעה אחת ועבדינן

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

ומוחזינן ליה אדיניה סיהיה נשחט בשב
ומחאה: וקרב בשב ומחאה – גמר הקרבחו
בשב ומחאה, שזוהין שעה אחת בעשייתו:

(ב) הפסח ששחטו שלא לשמו, וקבל והלך וזרק שלא לשמו, או לשמו ושלא
לשמו, או שלא לשמו ולשמו, פסול. בייצד לשמו ושלא לשמו, לשם פסח
ולשם שלמים. שלא לשמו ולשמו, לשם שלמים ולשם פסח:

פסולה כגון לאמר הריני שוחט לשמו על
מנת לזרוק דמו שלא לשמו, נפסל הזבח מיד
ואפילו לא עשה השניה במחשבה פסולה כמו
שחשב. והכי משמעותא דמתני', או שחשב
בשעת שחיטה לזרוק הדם שלא לשמו ושחט
לשמו פסול. ופסח דפסול שלא לשמו נפקא
לן מקרא דכתיב (שמות יב) ואמרתם זבח
פסח הוא, עד שיהיה הזבח לשם פסח, והוא
משמע לעכב:

(ג) שחטו שלא לאוכליו ושלא למנוייו, לערלים ולטמאים, פסול. לאוכליו
ושלא לאוכליו, למנוייו ושלא למנוייו, למוילים ולערלים, לטמאים
ולטהורים, פטר. שחטו קדם חצות, פסול, משום שנאמר (שמות יב) בין
הערבים. שחטו קדם לתמיד, פטר, ובבלבד שיהא אחד מוּמָרָס בְּדָמוֹ, עד
שיזרק דם התמיד. ואם גזרק, פטר:

לאוכליו כשר – ולא דמי ללשמו ושלא לשמו
דפסול, להחם פסולו בגופו שהמחשבה
שפוסלתו היתה בגופו של קרבן, אבל לאוכליו
ושלא לאוכליו אין המחשב הפוסלת בגופו של
קרבן אלא בדבר שהוא חוץ ממנו: ממרס
דדמו – שלא יקרוש כדי שיהא ראו לזריקה:
ואם זרק קודם לתמיד כשר – לאף על גב
דפסח מאוחר לתמיד משום דכתיב ביה
בערב ובין הערבים, לא מפסל בהכי:

(ד) השוחט את הפסח על החמץ, עובר בלא תעשה. רבי יהודה אומר, אף
התמיד. רבי שמעון אומר, הפסח בארבעה עשר, לשמו חיב, ושלא לשמו
פטור. ושאר כל הזבחים, בין לשמן ובין שלא לשמן, פטור. ובמועד, לשמו
פטור, ושלא לשמו חיב, ושאר כל הזבחים, בין לשמן ובין שלא לשמן,
חיב, חוץ מן החטאת ששחטה שלא לשמה:

תשחט על חמץ דם זבחי (שמות לד) ואין
הזבח נפסל: אף התמיד – של בין הערבים
לערבי פסחים ששחטו על חמץ, שהיה חמץ
ברשות השוחט או המקריב, עובר בלאו,

ליה בשב ומחאה: חל להיות בערב שבת –
לאיכא נמי כליות הפסח ללא לחיא שבת
ונריך ללכותו מצד יום, מקדמין ליה
הפסח ששחטו שלא לשמו, וקבל והלך וזרק שלא לשמו, או לשמו ושלא
לשמו, או שלא לשמו ולשמו, פסול. בייצד לשמו ושלא לשמו, לשם פסח
ולשם שלמים. שלא לשמו ולשמו, לשם שלמים ולשם פסח:
רע"ב – (ג) ששחטו שלא לשמו – כגון
ששחטו לשם שלמים. או קבל הדם במזרק.
או הוליד הדם למזבח. או זרק הדם על גבי
המזבח. שלא לשמו. שבארבע עבודות הללו
המחשבה פוסלת הזבח: או לשמו ושלא לשמו
– כגון ששחט לשמו וקבל הדם שלא לשמו:
או שלא לשמו – הך סיפא אשמועינן
דמחשבים מעבודה לעבודה, שאם חשב
בשעת עבודה זו על חברתה לעשות במחשבה

(ג) שחטו שלא לאוכליו – חולה
וזקן וקטן שאין יכולין לאכול כזית בשר, ואין
בו מנויים אחרים אלא הן, פסול, לפני אכלו
כתיב, הראוי לאכול: שלא למנויו – נמנו
עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה אחרת:
לערלים – לישראלים שמתו אחיהם מחמת
מילה והני פסולים לאכול פסח דכתיב וכל
ערל לא יאכל בו, וטמאים נמי אסורין
בקדשים ובכרת הן על אכילתן: לכוליו ושלא

רע"ב – (ד) השוחט את הפסח על החמץ
– כלומר ובשעת שחיטה היה חמץ ברשות
השוחט או אחד מצני חבורה, אפילו לא היה
החמץ בעזרה, עובר בלא תעשה – ללא

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

במשמע בין פסח בין שאר זבחים, לומר לך, בזמן לאיכא זבח דהיינו בארבעה עשר לאיכא פסח לא מחייב אשאר זבחים, ובזמן לאיכא זבח כגון בתוך הפסח מחייב אשאר זבחים אם שחטן על חמץ: ובמועד – בתוך הפסח. אם לשמו שחטו לפסח על החמץ: פטור – מלא תשחט, לפסח שלא קאי והוא לא שחיטה ראויה, וחייב משום לא תשחט, זהדי לאו דלא יראה ולא ימלא: ושאר כל הזבחים – שנזבחו בתוך המועד על חמץ: בין לשמן בין שלא לשמן חייב – דקרא אשאר זבחים נמי אזרה: חוץ מן החטאת ששחטה שלא לשמה – דפסולה היא משום דכתיב בשחיטת חטאת היא, היא ולא הנשחטה שלא לשמה:

(ה) הַפֶּסַח נִשְׁחַט בְּשֵׁלֶשׁ בְּתוֹת, שְׁנַאֲמַר (שמות יב) וְשָׁחַטוּ אֹתוֹ בַּל קֹהֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל, קֹהֵל וְעֵדָה וְיִשְׂרָאֵל. נִכְנָסָה בַּת הָרֵאשׁוֹנָה, נִתְמַלְּאֵת הָעֵזְרָה, נִעְלָו דְלִתּוֹת הָעֵזְרָה. תִּקְעוּ וְהִרְיעוּ וְתִקְעוּ. הַבְּהֵנִים עוֹמְדִים שׁוֹרֹת שׁוֹרֹת, וּבִרְיָהֶם בְּזִיכֵי כֶסֶף וּבְזִיכֵי זָהָב. שׁוֹרֵה שְׁפֵלָה כֶּסֶף כֶּסֶף, וְשׁוֹרֵה שְׁפֵלָה זָהָב וְזָהָב. לֹא הָיוּ מְעוֹרְבִין. וְלֹא הָיוּ לְבִזְיָכִין שׁוֹלִיִּם, שְׁמָא יִנְיָחוּם וְיִקְרֹשׁ הַדָּם:

שפיר טפי: ולא היו לבזיכים שולים – רחבים היו מלמעלה ותחתיהם חדים כדי שלא יוכלו ליטב על הקרקע: שמה יניחום – הכהנים ליטב על הקרקע עד שיקבל דם אחר מחמת שהם מרובים וישכחום ויקרוש הדם ולא יהיה ראוי לזרק:

דלריש זבחי, המיוחד לי והוא התמיד. ואין הלכה כרבי יהודה: ר' שמעון אומר הפסח בארבעה עשר – ששחטו על חמץ, לשמו חייב, משום לא תשחט על חמץ, דפסח כשר הוא ושחיטה ראויה היא ושמה שחיטה: שלא לשמו פטור – דפסול הוא ושחיטה שאינה ראויה היא ולא שמה שחיטה: ושאר כל הזבחים – שנשחטו בארבעה עשר אחר חלות על החמץ: בין לשמן בין שלא לשמן פטור – ואף על פי שכשרים הן כדתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים וכו', אף על פי כן פטור, דכתיב זבחי זבחי שחי פעמים, לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא תזבח על חמץ דם זבחי (סס כג), ולמאי הלכתא פלגינהו רחמנא ולא כתב זבחי בחד קרא והכל

רע"ב – (ה) הפסח נשחט בשלש כחות – [בין שהצבור מרובים] בין שהצבור מועטים ויכולים כולן לשחוט צבת אחת, מטה ליחלק לשלש כחות זו אחר זו: שנאמר ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, קהל, ועדה, וישראל – הרי שלש כחות: בזיכי – כפות גדולות לקבל בהם הדם: שורה שכולה כסף כסף – דהכי

(ו) שָׁחַט יִשְׂרָאֵל וְקָבַל הַבְּהֵן, נוֹתְנוּ לְחִבְרוֹ וְחִבְרוֹ לְחִבְרוֹ, וּמִקְבֵּל אֵת הַמִּלָּא וּמִחֲזִיר אֵת הָרִיקוֹן. בְּהֵן הַקְּרוֹב אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ זוֹרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת בְּנֶגֶד הַיִּסוּד:

בזוך עכמו, ולא מתנה באצבע, שאין לך קרבן שטעון אצבע אלא חטאת לבדה דכתיב באצבעו: כנגד היסוד – ברוחות שבמזבח היסוד תחתיהן וזרק לזקיפתו של מזבח והוא נופל ליסוד. ולפי שאין היסוד מקיף את המזבח אלא את הצפון ואת המערב ואוכל בדרום אמה אחת ובמזרח אמה אחת כמו שמשפוש במסכת מדות לכך הו'רך לומר נגד היסוד:

רע"ב – (ו) שחט ישראל – אם יראה, שהשחיטה כשרה בזר בכל הקרבנות: וקבל הכהן – הדם בזוך, שמקבלה ואילך מנות כהונה: נתנו לחברו – שהרי כשורה הן עומדים: וחברו לחברו – הא קמשמע לן דברוב עם הדרת מלך: ומקבל את המלא – מיד הנותן, תחלה, ואחר כך מחזיר את הריקון. אבל איפכא מחזיר את הריקון ברישא לא, דמכי מושיט ליה האי מיד זעי לקבולי, דאין מעבירין על המנות: זריקה אחת –

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

(ז) יצתה פת ראשונה ונכנסה פת שנייה. יצתה שנייה, נכנסה שלישית. כמעשה הראשונה כן מעשה השנייה והשלישית. קראו את ההלל. אם גמרו שנו, ואם שנו שלשו, אף על פי שלא שלשו מימיהם. רבי יהודה אומר, מימיהם של פת שלישית לא הגיע לאהבתי כי ישמע ה', מפני שעמה מעטין:

שניה ועדיין לא גמרו שחיטת הפסחים של אותה הכת, חוזרין וקורין שלישית. וכן כת שניה ושלישית: אף על פי שמעולם לא שלשו – שהכנים היו רבים וזריזין: לא הגיעו לאהבתי – אפילו פעם ראשון:

(ח) כמעשהו בחל כן מעשהו בשבת, אלא שהכנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים. רבי יהודה אומר, בוס היה ממלא מידם התערובות, זרקו זריקה אחת על גבי המזבת, ולא הודו לו חכמים:

כל העזרה ושהעזרה רפה של שיש היתה כולה ואחר כך פותחין הנקב והמים יוראים: מדם התערובות – המוטל על הרפה ואין הלכה כרבי יהודה:

רע"ב – (ז) קראו את ההלל – כל השלש כתות: אם גמרו שנו – כשהיו מתחילים לשחוט היו מתחילים לקרות, ואם רבו הפסחים ומשך זמן שחיטתן עד שגמרו ועדיין רבים לשחוט, חוזרים וקורין שניה. ואם קראו

(ח) שהכנים היו מדיחים את העזרה – מפני שהמים מרובים היו מדיחין אותה בשבת. שאמת המים היתה מהלכת בעזרה וכשהן רואים להדיח פוקקים את נקב יליאתה והמים פושטין על גדותיה ומדיחין

(ט) בייצד תולין ומפשיטין, אנקליות של ברזל היו קבועים בפתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין. וכל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט, מקלות דקים חלקים היו שם, ומניח על פתפו ועל פתף חברו, ותולה ומפשיט. רבי אליעזר אומר, ארבעה עשר שחל להיות בשבת, מניח ידו על פתף חברו, ויד חברו על פתפו, ותולה ומפשיט:

לטלטל המקלות: ידו על כתף חברו – ותולה אותו בגידי ארכובותיו בזרועו. ואין הלכה כר' אליעזר. שמוחר לטלטל אותן המקלות דאין שבות במקדש:

רע"ב – (ט) אונקליות – מסמרים שראשיהן כפופים למעלה: ובעמודים – שהיו קבועין בצית המטבחים בעזרה עמודים קטנים נקראים נכסים: חלקים – מפוללת קליפתן: שחל להיות בשבת – ואין יכול

(י) קרעו והוציאו אמוריו, נתנו במגיס והקטירן על גבי המזבת. יצתה פת ראשונה וישבה לה בהר הבית, שנייה בחיל, והשלישית במקומה עומדת. חשכה, יצאו וצלו את פסחיהן:

בחיל – זין הסורג לחומת העזרה של נשים בתחלת עליית הבית: חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן – שאין ללית הפסח דוחה את השבת:

רע"ב – (י) אימוריו – החלצים הקרבים על גבי המזבת: במגיס – בקערה. תרגום קערותיו מגיסוהי: ישבה לה בהר הבית – בשבת קאמר, שאין יכולין להולך פסחיהן:

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

גמרא – פסחים דף סד' ע"ב

הפסח נשחט: גמרא אמר רבי יצחק אין הפסח נשחט אלא בשלש כתות של שלשים שלשים בני אדם מאי טעמא קהל ועדה וישראל מספקא לן אי בבת אחת אי בזה אחר זה הלכך בעינן שלש כתות של שלשים שלשים בני אדם דאי בבת אחת הא איכא ואי בזה אחר זה הא איכא הלכך בחמשינ נמי סגיא דעיילי תלתין ועבדי עיילי עשרה ונפקי עשרה עיילי עשרה ונפקי עשרה:

נכנסה כת ראשונה וכו': איתמר אביי אמר ננעלו תנן רבא אמר נועלין תנן מאי בינייהו איכא בינייהו למסמך אניסא אביי אמר ננעלו תנן כמה דעיילו מעלו וסמכינן אניסא רבא אמר נועלין תנן ולא סמכינן אניסא והא דתנן אמר רבי יהודה חס ושלום שעקביא בן מהללאל נתנדה שאין עזרה ננעלת על כל אדם בישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן מהללאל אביי מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה אביי מתרץ לטעמיה אין בעזרה בשעה שננעלה על כל אדם בישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן מהללאל רבא מתרץ לטעמיה אין בעזרה בשעה שנועלין אותה על כל ישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן מהללאל תנו רבנן מעולם לא נתמעך אדם בעזרה חוץ מפסח אחד שהיה בימי הלל שנתמעך בו זקן אחד והיו קוראין אותו פסח מעוכין תנו רבנן פעם אחת ביקש אגריפס המלך ליתן עיניו באוכלוסי ישראל אמר ליה לכהן גדול תן עיניך בפסחים נטל כוליא מכל אחד ונמצאו שם ששים ריבוא זוגי כליות כפלים כיוצאי מצרים חוץ מטמא ושהיה בדרך רחוקה ואין לך כל פסח ופסח שלא נמנו עליו יותר מעשרה בני אדם והיו קוראין אותו פסח מעוכין נטל כוליא הא בעי אקטורה דהדר מקטיר להו והכתיב והקטירו שלא יערב חלביו של זה בזה דהדר מקטיר להו חדא חדא והתניא והקטירם שיהא כולו כאחד אלא תפיסה בעלמא דשקיל מינייהו עד דיהבין ליה מידי אחרינא:

רש"י על הגמרא

בפחות משלשים: בחמשינ סגי עיילי שלשים – צרישא ושוחטין פסחיהו, ונפקי עשרה מינייהו ועיילי עשרה חדשים, דאי בהדדי קאמר הא איכא, ואי שלש כתות קאמר הא איכא: ננעלין תנו – מאליהו, ומעשה נסים: סמכינן אניסא – וכל זמן שאין ננעלין מאליהו מניחין אותם ליכנס, ולא חיישינן

שלשים בכל כת וכת – קהל עשרה, ועדה עשרה, וישראל עשרה: מספקא ליה – דילמא צבת אחת איה לנחטו ויהיו זה שלשים: או בזה אחר זה – שלש כתות של עשרה עשרה, הלכך שלש כתות צעינן, דילמא בזה אחר זה קאמר ושל שלשים צעינן, דילמא צבת אחת קאמר ואינו יכול לנחטו

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

זערכי פסחים שהקהל גדול ורב, אין זה אלא אחד בחכמה וזיראת חטא כעקביא: פסח מעוכין – על שם שנתמעד: פסח מעוכין – עב, על שם שהעם רב: והקטירו – משמע לזדון, שלא יערב חלצים של קרבן זה בחלצים של קרבן אחר: שיהא כולו כאחד – כל האימורין של קרבן: תפיסה בעלמא – תופס כוליא ומראה לשליח, והוא נותן פול או אבן כנגדה:

למא עיילי כולהו ואין כאן שלש כיתות: חס ושלום כו' – במסכת עדיות תנן ארבעה דברים העיד עקביא בן מהללאל כו', וקתני התם הוא היה אומר אין משקין לא את הגיורת ולא את המשוחררת, אמרו לו מעשה בזכרמית שפחה שהיתה צירושלים, והשקוה שמעיה ואבטליון, אמר להם דוגמא השקוה, דומין לה היו אותן שהשקוה, ונידוהו, אמר ר' יהודה חס ושלום שעקביא נתגדה שאין עזרה ננעלת כו', כשהיתה ננעלת על כל אדם

זוהר – חוקת דף קפב' ע"ב

תא חזי, זכאין דזכאן לאתקשרא בערוורא דחיי, אינון זכאין למחמי ביקרא דמלכא עלאה קדישא, כמה דאת אמר, (תהלים כז) לחזות בנעם יי וילבקר בהיכלו. ואינון מדורהו, יתיר ועלאה מפל אינון מלאכין קדישין, וכל דרגין דלהו. דהא ההוא אתרא (ס"א חרדה) עלאה, לא זכאין עלאין ותתאין למחמי ליה, הדא הוא דכתיב, (ישעיה סד) עין לא דאתה אלהים זולתה וגו': ואינון דלא זכאן לסלקא כל בך באינון, (ס"א דוכתא, אית וכו') דוכתא אית לון לתתא בפום אורחיהו, ואלין לא זכאן לההוא אתר, ולמחמי כמה דתמאן אינון דלעילא, ואלין קיימי בקיימא דעדן תתאה ולא יתיר. ואי תימא מאן עדן תתאה. אלא דא עדן דאקרי חכמה תתאה, ודא קיימא על גן דבארעא, ואשגחוטא דהאי עדן עליה (ולא יתיר), ואלין קיימי בהאי גן, ואתהנון מעדן דא:

מאי בין עדן תתאה לעלאה. פיתרון האור מן החשוך, עדן תתאה, אקרי עדנא נוקבא. עדן עלאה, אקרי עדן דבר, עליה פתיב עין לא דאתה אלהים זולתה. האי עדן תתאה, אקרי גן לעדן דלעילא, והאי גן אקרי עדן, לגן דלתתא. ואלין דמשתפחי בגן תתאה, אתהנון מהאי עדן דעליהו, בכל שבת ושבת, ובכל ירחא וירחא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו:

ועל אלין אמר שלמה, מן החיים אשר המה חיים עדנה, דהא אלין בדרגא עלאה יתיר מנייהו. מאן אינון. אינון שפבר מתו, וקבילו עונשא תרי זמני, ואלין אקרו פסח מזוקק, דעאל לגורא זמנין ותריין, ונפיק מניה זוקמא, ואתברר ואתנקי. (קהלת ד) וטוב משניהם את אשר עדן לא היה. ההוא רוחא דקאים לעילא, ואתעכב לנחתא לתתא, דהאי קאים בקיימיה, ולית ליה

חק לישראל – פרשת חוקת יום ב'

לְקַבֵּל אֶת עֹנֶשְׂתָּא, וְאֵית לִיה מְזוֹנָא מִהֵוּא מְזוֹנָא (דף קפ"ג ע"א) עֲלָאָה דְלַעֲיָלָא לַעֲיָלָא:

טב מְכַלְהוּ, מאן דְלָא אֲתַפְרֵשׁ, וְלָא אֲתַגְלִיֵּיא, וְכָל מַלְוֵי בְּסִתִּימָא אֵינּוּן. דָּא הוּא זְכָאָה חֲסִידָא, דְנִטְר פְּקוּדֵי אֲוֲרֵייתָא, וְקַיִים לוֹן, וְאֲשְׁתַּדֵּל בְּאֲוֲרֵייתָא יִמְמָא וְלִילֵי. דָּא אֲתַאֲחִיד וְאֲתַהֲנִי בְּדַרְגָּא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאָר בְּנֵי נְשָׂא, וְכַלְהוּ אֲתַאֲחִדוּן (ס"א אַתְוֹקְדוּ) מִחוּפָּה דְהֵאֵי:

הלכה – הרמב"ם הלכות פרה אדומה פרק א'

(ד) ועריך שישאר מן המאדים כדי שינטל בזוג שכל שיערה שאינה ניטלת בזוג הרי היא כאילו אינה לפיכך אם היו בה שתי שערות לבנות או שחורות שאינן נלקטין בזוג הרי זו כשירה:

(ה) היו קרניה או טלפיה שחורים יגוד גלגל העין והשינים והלשון אין מראיהן פוסלים בפרה:

(ו) היתה בה יבלת וחתכה אע"פ שצמח במקומה שיער אדום פסולה:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.